

Kuntalaisaloite 17.2.2026

Sääksi Taipalsaaren nimikkolinnuksi

Liiteet: Raportti Varelylle 2025 ja 2 kuvaa levinneisyydestä

Taipalsaarella on 4.4.2025 avattu sääksilive, eli suora lähetys sääksen pesintäkaudesta, joka kestää noin viisi kuukautta. Pesäkameroita on Suomessa nyt 15, melko kattavasti ympäri maata.

Taipalsaaren luvat on haettu ja saatu kahdelta maanomistajalta sekä Varsinais-Suomen Elykeskukselta (Varelyltä), jonka kolmevuotisen luvan Varely on toimittanut myös kunnalle ym. virallisille tahoille. Hankkeen toteuttavat Taipalsaaren Kirkonkylän kyläyhdistys ry ja Etelä-Karjalan Lintutieteellinen yhdistys ry (EKLY) yhdessä Sääksisäätiön kanssa. Pesämme näkyi Youtubessa Sääksisäätiön viiden muun kamerapesän rinnalla. Työryhmän puheenjohtajana toimii EKLY:n pj Juha Juuti, ja varapuheenjohtajana Kirkonkylän kyläyhdistyksestä Aure Niiva.

Kaikki kamerapesät ovat mukana sääksitutkimuksessa, se on edellytys lähetysluvalle. Helsingin Yliopiston eläintieteellisen museon, LUOMUS, eläintieteen yksikön intendentiltä Jari Valkamalta saatiin ohjeistukset hankkeen aloittamiselle.

Tiedustelin tammi-helmikuussa eri kylien metsästysseuroilta, millainen sääksitilanne kunnassamme on. Selvisi, että Taipalsaarella oli kesällä 2024 asuttuna 14 sääksen pesää, joista yksi sortui kesken pesinnän, yksi on luonnonpesä, muut suojelutyöhön kuuluvia tekopesiä. Pesien määrä on yhdellä alueella merkittävän runsas.

Pesiä on tasaisesti ympäri kuntaa ja niiden suosiota selittää luonnollisesti hyvät ja ulottuvilla olevat kalavedet. Reviiri on noin 4-5 kilometriä, paikoin vain pari kilometriä.

Sääksi on uljas, kookas petolintu, joka syö vain kalaa. Sen pituus on noin 60 cm, siipiväli noin 152-170 cm sekä paino 1,5-2,2 kg naaraalla ja 1.2-2 kg koiraalla. Sitä pidetään yhtenä parhaista kalastajista upeine syöksyineen.

Kamerapesämme rengastaja Marko Ruti ja allekirjoittanut kutsuttiin Sääksisäätiön joka vuotiseen valtakunnalliseen seminaariin Valkeakoskelle Päivölän opistolle 17.-18.1.2026 kertomaan pesästämme ja pesinnästä. Marko Ruti esitteli Taipalsaaren ja pesän, minä pesinnän. Saimme erittäin hyvää palautetta, joka poiki myös jatkoja sääksityöhön. Paikalla oli paljon asiantuntijoita, joista arvostetuin oli laajasti lintujen tutkimustyötä tehnyt ornitologi, professori Pertti Saurola. Hänellä on uuden kirjan teko meneillään, ja pyysi aineistoani sitä varten.

Taipalsaarella viihtyvä hieno, suojeltu sääksi sopisi hyvin nimikkolinnuksemme erityyppisen kuhankeittäjän rinnalle.

Varelyn raportin lisäksi liitän kaksi kuvaa Saurola-Koivu –teoksesta Sääksi (1987).

Koko Suomen kuvassa nähdään levinneisyyden painotus Savosta ja Pohjanmaasta alaspäin, tällä puolella Suomea Taipalsaari erottuu hyvänä pesimispaikkana. Kyseessä on vuoden 1986 tiedossa olevat pesinnät, tuolloin meillä 12.

Olisiko mahdollista saada asiaa eteenpäin siten, että maaliskuun lopulla uuden kauden kuvausten alussa olisi päätös? Mikäli se olisi hyväksytty, olisi ilo esitellä suomalaisille ja maailmalle kuntamme nimikkolintu. Sääksi on tällä hetkellä Kanta-Hämeen maakuntalintu ja Valkeakosken nimikkolintu. Nämä nimitykset eivät ole esteenä mahdolliseen omaan nimitykseemme, asia vahvistettu BirdLife Suomelta.

Taipalsaarella 17.2.2026

Aure Niiva